

**Національна академія аграрних наук України
Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**В.о. директора Інституту
рослинництва ім. В.Я. Юр'єва**

Олег ЛЕОНОВ

«26» травня 2025 року

**ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДО АСПРАНТУРИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ НІ АГРОНОМІЯ
ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА «АГРОНОМІЯ»
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ Н СІЛЬСЬКЕ, ЛІСОВЕ, РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО ТА
ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА**

Схвалено рішенням вченої ради
Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва
від «22» травня 2025 р., протокол № 4

Харків, 2025

Програму підготували: Леонов О.Ю., доктор с.-г. наук, с.н.с., в.о. директора; Коломацька В.П., доктор с.-г. наук, с.н.с., заступник директора з наукової роботи; Васько Н.І., доктор с.-г. наук, с.н.с., вчений секретар; Кириченко В.В., доктор с.-г. наук, професор, академік НААН, керівник відділу новітніх селекційно-насінницьких технологій та сортовивчення; Попов С.І., доктор с.-г. наук, професор, керівник відділу рослинництва та сортовивчення; Рябчун В.К., кандидат біол. наук, с.н.с., заступник директора з наукової роботи з генетичними ресурсами; Козаченко М.Р., доктор с.-г. наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії селекції та генетики ячменю.

Програму розглянуто та схвалено на засіданні вченої ради Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН (протокол № 4 від 22 травня 2025 року).

ВСТУП

Програму додаткового вступного випробування до аспірантури зі спеціальності Н1 Агронімія (галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина) розроблено для вступників, які поступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, що зазначена в дипломі про вищу освіту.

Додаткові вступні випробування призначаються за рішенням Приймальної комісії. Вони проводяться згідно з Програмою додаткових вступних випробувань у формі усної співбесіди за фахом та оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано» або «не зараховано». Дата складання додаткового вступного випробування призначається Приймальною комісією.

У випадку, коли за додаткове вступне випробування вступник отримав оцінку «не зараховано», він не допускається до наступного вступного випробування і позбавляється права брати участь у конкурсному відборі.

Вступник до аспірантури має продемонструвати достатній рівень теоретичних знань, умінь та навичок зі спеціальності Н1 Агронімія для подальшого навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

Програму додаткового вступного випробування зі спеціальності розроблено за участі членів предметної комісії з прийому вступного іспиту та додаткових випробувань зі спеціальності Н1 Агронімія.

Програма додаткового вступного випробування зі спеціальності Н1 Агронімія розглядається та затверджується рішенням вченої ради та оприлюднюється на офіційному сайті Інституту у розділі «Підготовка наукових кадрів».

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ Н1 АГРОНОМІЯ

1. Пріоритетні напрями агрономічних досліджень.
2. Селекція рослин як наука і основні напрями її розвитку.
3. Розвиток і досягнення селекції в Україні. Основні напрями селекції польових культур.
4. Вчення про сорт і вихідний матеріал. Значення біорізноманіття рослинного світу у забезпеченні стабільного розвитку землеробства. Способи збереження генетичних ресурсів.
5. Технологія селекційного процесу. Організація селекційного процесу. Селекційні сівозміни.

6. Інформаційні технології в агрономії. Створення баз даних та їх значення.
7. Використання гетерозису в селекції рослин. Суть і значення гетерозису.
8. Розвиток галузі насінництва в Україні. Етапи розвитку насінництва в Україні.
9. Сортові та врожайні властивості насіння. Сорт і гетерозисний гібрид як об'єкти насінництва.
10. Внутрішньогосподарський і державний контроль у насінництві польових культур. Методи контролю у насінництві.
11. Основні закони землеробства. Фактори та умови розвитку рослин і формування урожаю. Значення сівозмін у сільськогосподарському виробництві.
12. Системи обробітку ґрунту, їх характеристика та поширення.
13. Точне землеробство в Україні, перспективи його поширення.
14. Екологічні проблеми сільського господарства.
15. Світові ресурси рослинництва. Сучасний стан та перспективи розвитку галузі рослинництва.
16. Розвиток рослинництва як науки і галузі сільськогосподарського виробництва. Стан сучасного рослинництва в Україні і світі. Основні проблеми рослинництва.
17. Теоретичні основи рослинництва. Основи програмування врожайності польових культур. Основи насіннезнавства польових культур.
18. Стан та перспективи розвитку виробництва зерна в Україні. Сучасний стан і перспективні напрями у виробництві білка рослинного походження. Сучасний стан і розвиток польового кормовиробництва.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агротехнологія польових культур : наук. видання / УААН ; Ін-т рослинництва ім. В. Я. Юр'єва За ред. В. В. Кириченка. – Х. : "Магда, LTD", 2009. – 335 с.
2. Лихочвор В.В., Петриченко В. Ф., Івашук П. В., Корнійчук О.В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур / За ред.. В.В. Лихочвора, В. Ф. Периченка – 3-є вид., виправ, допов. – Львів: НВФ «Українські технології», 2010. – 1088с.
3. Кириченко В.В., Литун П.П., В.П. Петренкова, Коломацкая В.П. Адаптивная селекция. Теория и технология на современном этапе – Х. : "Магда, LTD", 2007. – 264 с.
4. Літун П. П, Кириченко В. В., Петренкова В. П, Коломацька В.П. Системний аналіз в селекції польових культур : навчальний посібник / УААН,

Ін-т рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Х., 2009. – 354 с.

5. Насінництво і насіннєзнавство зернових культур / За ред. М.О.Кіндрука - К. "Аграрна наука", 2003. - 239 с.

6. Основи селекції польових культур на стійкість до шкідливих організмів / [Кириченко В.В., Петренкова В.П., Черняєва І.М. та ін.]; за ред В.В. Кириченка та В.П. Петренкової.- Х.: Ін-т рослинництва ім. В.Я. Юр'єва, 212. – 320с.

7. Селекція польових культур : наук. видання / УААН ; Ін-т рослинництва ім. В.Я. Юр'єва / За ред. В. В. Кириченка – Х. : "Магда, LTD", 2008. – 384 с.

8. Спеціальна селекція і насінництво польових культур : навчальний посібник / За ред. В. В. Кириченка –Х., 2010. – 462 с.

9. Назаренко І.І., Польчина С.М. Дмитрук Ю.М., Смага І.С., Нікорич В.А. Ґрунтознавство з основами геології. – Чернівці: Книги ХХІ, 2006. – 504 с.

10. Назаренко І.І., Польчина С.М., Нікорич В.А. Ґрунтознавство: Підручник. – Чернівці: Книги- ХХІ, 2004. – 400 с.

11. Назаренко І.І., Смага І.С., Польчина С.М., Черлінка В.Р. Землеробство та меліорація. – Чернівці: Книги-ХХІ. – 2006. – 543 с.